

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
Stratejik Pazarlama Daire Başkanlığı

TARIM, GIDA VE ORMAN ÜRÜNLERİ

DIŞ TİCARETİNDE HEDEF ÜLKE

ANALİZ RAPORU

2021
ANKARA

ÇALIŞMANIN AMACI

Yaşamın her alanını etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle diğer birçok alanda olduğu gibi tarım ve gıda sektörü de derinden etkilenmiş olup tarımsal üretimde kendine yeterliliğin önemi bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Tarımın stratejik öneminin net olarak anlaşıldığı bu dönemde tarım ürünleri dış ticaretinin sürdürülebilir ihracat modeli anlayışı ile şekillendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

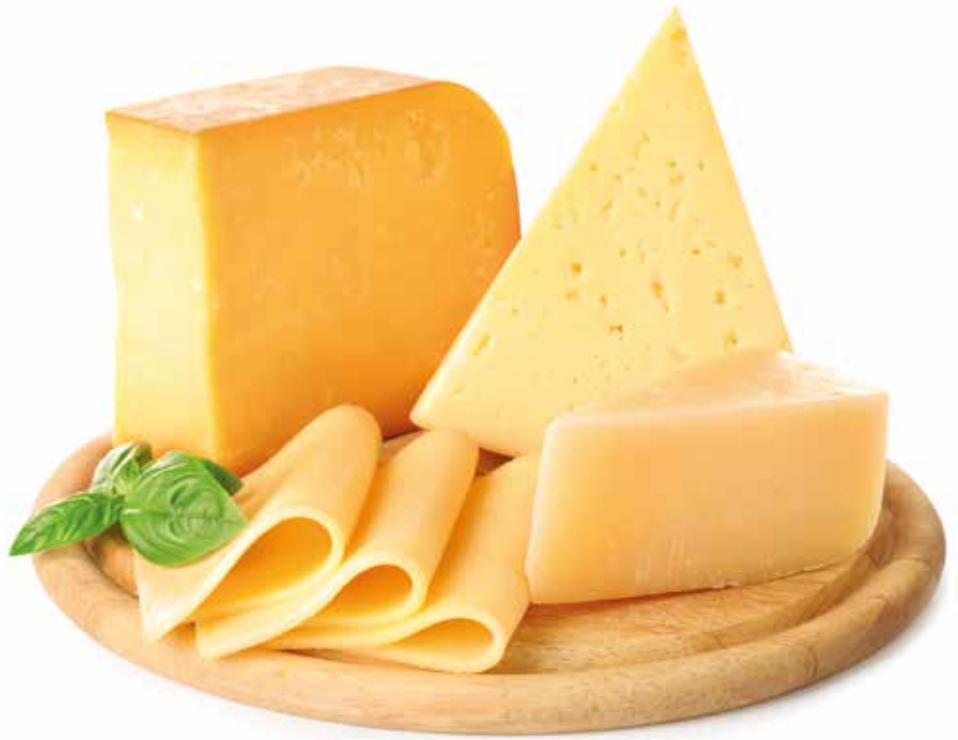
Ülkemiz 2019 yılı tarım ürünleri ihracatı 19,7 Milyar Dolar iken 2020 yılında bu rakam 20,7 Milyar Dolara, 2019 yılında 14,6 Milyar Dolar olarak gerçekleşen tarım ürünleri ithalatı ise 2020 yılında 15,2 Milyar Dolara ulaşmıştır. Geleneksel ticaret ortaklarımız önemli bir değişim göstermemiş ve Irak, Almanya, Rusya, Brezilya ve ABD olarak kayıtlara geçmiştir. Tarım, gıda ve orman ürünleri dış ticaretinde yoğun olarak talep gören ürünlere sahip ve marka değeri olan ülkemizin ihracatta yapması gereken en önemli çalışmanın geleneksel pazarlara ilave olarak alternatif pazarlar geliştirmek olduğu düşünülmektedir. Belirli ihracat pazarlarının dışına çıkılmaması durumunda ekonomik, siyasi ve ticari nedenlerle meydana gelebilecek daralma durumlarında yine siyasi, ekonomik ve sosyal sıkıntılar ortaya çıkabilmektedir.

Türkiye, birçok tarım ve gıda ürünü üretim ve ticaretinde önde gelen ülkeler arasındadır. Ülkemiz fındık, kiraz, incir, kayısı ve ayva üretiminde dünyada birinci, haşhaş, kavun, karpuz ve mercimek üretiminde ikinci, antepfıstığı, kestane, vişne, hıyar ve ceviz üretiminde ise üçüncü sırada yer almaktadır. Bununla birlikte yaş ve kurutulmuş sebze ve meyve, su ürünleri, işlenmiş tarım ürünleri, un, zeytinyağı, bal, yumurta ve süt ürünleri başta olmak üzere birçok tarım ve gıda ürünüde ihracat avantajına sahip konumda olduğumuz söylenebilir.

Üretimin sürdürülebilirliği, ancak ihracatın sürdürülebilir olması ile mümkündür. Bu nedenle kırsal kalkınma çalışmalarının hedefi olan sosyal ve ekonomik gelişmemizin sağlanması adına ülkelerin tüketim alışkanlıkları ve talepleri doğrultusunda üretimin şekillendirilmesi ve söz konusu ülkelere yönelik lobi çalışmalarının geliştirilmesi son derece önemlidir.

Bununla birlikte pandemi döneminden sonra üretim olduğu kadar küresel ticarete bir değişim sürecine girmiş, spesifik talep eğilimleri gelişmiş, sağlıklı gıdaya erişim daha önce hiç olmadığı kadar ön plana çıkmıştır. Asya Pasifik ülkeleri gibi yeni küresel pazar alanlarının ortaya çıkması ve ürün fiyatlarında yaşanan artışa rağmen; ihracatçı ülkelerin mevcut ticari konumlarını korumaları ve rekabete Güney Amerika, Orta Asya ve hatta Afrika ülkelerinin dahil olması, ülkemizin yeni pazarlara ve yeni üretim stratejilerine sahip olması gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Sözü edilen bu gelişmeler neticesinde 'Tarım, Gıda ve Orman Ürünleri Dış Ticaretinde Hedef Ülke Analiz Raporu' hazırlanmıştır. Raporun amacı, alternatif pazarlara erişim vizyonu çerçevesinde tarım, gıda ve orman ürünlerimizi ihraç edebileceğimiz ve 'Hedef Pazar Ülkeler' olarak adlandırabileceğimiz yeni ülkeleri analiz etmek ve ortaya koymaktır.

PEYNİR

PEYNİR

Dünya Peynir İthalatında İlk 20 Ülke

	İthalatçı Ülkeler	GTİP 0406 - Peynir - İthalatçı Ülkeler					
		2020'deki İthalat Değeri (Bin \$)	2020'deki İthalat Miktarı (ton)	Birim Değer (USD/ton)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	2019-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	Dünya İthalatındaki Payı (%)
	Dünya	32.777.485	-	-	5	1	100
1	Almanya	4.710.288	886.630	5.313	5	4	14,4
2	İngiltere	2.174.315	492.234	4.417	4	-1	6,6
3	Fransa	2.079.634	400.917	5.187	8	8	6,3
4	İtalya	1.875.478	488.861	3.836	2	-9	5,7
5	Belçika	1.647.091	-	-	5	8	5
6	Hollanda	1.395.663	375.058	3.721	4	-5	4,3
7	Japonya	1.277.174	291.510	4.381	7	-4	3,9
8	ABD	1.233.953	165.459	7.458	0	-10	3,8
9	Rusya	1.222.225	311.044	3.929	13	7	3,7
10	İspanya	1.181.189	303.838	3.888	4	-5	3,6
11	Suudi Arabistan	683.284	181.113	3.773	1	3	2,1
12	İsveç	670.703	138.237	4.852	4	-1	2
13	Güney Kore	629.009	148.002	4.250	8	13	1,9
14	Çin	590.341	129.228	4.568	8	13	1,8
15	Avusturya	588.041	133.766	4.396	6	0	1,8
16	Avustralya	506.990	97.104	5.221	1	5	1,5
17	Yunanistan	491.915	127.489	3.858	2	-5	1,5
18	İsviçre	482.398	71.664	6.731	7	10	1,5
19	Meksika	478.886	-	-	0	-12	1,5
20	Çekya	432.204	108.657	3.978	7	2	1,3

32,7 Milyar Dolar tutarında dünya peynir ithalatı mevcuttur. En fazla peynir ithal eden ülke 4,7 Milyar Dolar ithalat değeri ve %14,4 pazar payı ile Almanya'dır. Almanya'yı sırasıyla İngiltere (2,1 Milyar Dolar), Fransa (2 Milyar Dolar), İtalya (1,8 Milyar Dolar), Belçika (1,6 Milyar Dolar) ve Hollanda (1,3 Milyar Dolar) takip etmektedir.

Dünya Peynir İhracatında İlk 20 Ülke

	İhracatçı Ülkeler	GTİP 0406 - Peynir - İhracatçı Ülkeler					
		2020'deki İhracat Değeri (Bin \$)	2020'deki Miktar (ton)	Birim Değer (USD/ton)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	2019-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	Dünya İhracatındaki Payı (%)
	Dünya	32.905.945	7.147.025	4.604	5	2	100
1	Almanya	4.782.273	1.310.915	3.648	6	4	14,5
2	Hollanda	4.233.824	927.297	4.566	4	3	12,9
3	İtalya	3.561.707	463.461	7.685	8	-1	10,8
4	Fransa	3.510.571	656.994	5.343	2	0	10,7
5	ABD	1.611.565	358.544	4.495	7	3	4,9
6	Danimarka	1.600.411	398.052	4.021	2	0	4,9
7	Yeni Zelanda	1.318.955	340.300	3.876	1	0	4
8	İrlanda	1.178.229	283.882	4.150	12	1	3,6
9	Belçika	1.070.773	255.319	4.194	5	4	3,3
10	Beyaz Rusya	1.036.343	271.513	3.817	13	8	3,1
11	Polonya	923.244	262.906	3.512	8	4	2,8
12	İngiltere	839.614	192.501	4.362	6	-7	2,6
13	Avusturya	728.121	150.958	4.823	7	4	2,2
14	İsviçre	708.239	72.320	9.793	4	10	2,2
15	Avustralya	665.136	159.346	4.174	1	-3	2
16	Yunanistan	602.763	101.246	5.953	7	16	1,8
17	İspanya	581.388	105.818	5.494	6	2	1,8
18	Suudi Arabistan	336.554	84.881	3.965	6	5	1
19	Kıbrıs	268.921	41.201	6.527	16	6	0,8
20	Arjantin	264.996	69.557	3.810	9	10	0,8

Dünya peynir ihracatı 32,9 Milyar Dolar tutarındadır. En büyük ihracatçı ülke 4,78 Milyar Dolar ihracat değeri ve %14,5 pazar payı ile Almanya olarak karşımıza çıkmaktadır. Almanya'yı sırasıyla Hollanda (4,23 Milyar Dolar), İtalya (3,56 Milyar Dolar), Fransa (3,51 Milyar Dolar) ve ABD (1,61 Milyar Dolar) izlemektedir.

Türkiye Peynir İhracatında İlk 20 Ülke

		GTİP 0406 - Peynir - Ülkemizin İhracatı					
	Ülkeler	2020'deki İhracat Değeri (Bin \$)	Türkiye'nin İhracatındaki Payı (%)	2020'de İhraç Edilen Miktar (ton)	Birim Değer (USD/ton)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)
	Türkiye	185.905	100	53.478	3.476	6	6
1	Irak	51.296	27,6	14.179	3.618	1	10
2	Suudi Arabistan	42.091	22,6	13.198	3.189	4	-4
3	BAE	17.820	9,6	5.428	3.283	14	36
4	Kuveyt	16.017	8,6	4.904	3.266	8	12
5	Ürdün	8.037	4,3	2.131	3.771	11	2
6	Katar	5.786	3,1	1.316	4.397	3	12
7	ABD	5.559	3	1.332	4.173	14	40
8	Almanya	5.527	3	903	6.121	141	91
9	Kıbrıs	4.799	2,6	1.556	3.084	-3	-27
10	Umman	4.179	2,2	1.466	2.851	35	36
11	Bahreyn	3.340	1,8	1.127	2.964	11	28
12	Azerbaycan	2.762	1,5	835	3.308	21	40
13	İsrail	2.719	1,5	725	3.750	41	31
14	Libya	2.171	1,2	503	4.316	9	17
15	Tayland	1.793	1	467	3.839	0	81
16	Mısır	1.549	0,8	538	2.879	32	50
17	Lübnan	1.112	0,6	311	3.576	-27	-64
18	Gürcistan	757	0,4	230	3.291	0	-40
19	Suriye	734	0,4	185	3.968	-1	-55
20	Afganistan	657	0,4	192	3.422	55	25

Türkiye'nin 185,9 Milyon Dolar tutarında peynir ihracatı bulunmaktadır. En büyük ihraç pazarı ise 51,2 Milyon Dolar ihracat değeri ve %27,6 pazar payı ile Irak'tır. Irak'ı sırasıyla Suudi Arabistan (42 Milyon Dolar), BAE (17,8 Milyon Dolar), Kuveyt (16 Milyon Dolar) ve Ürdün (8 Milyon Dolar) takip etmektedir. Türkiye, peynir ihracatının yarısını Irak ve Suudi Arabistan'a gerçekleştirmektedir.

Peynir İhracatında Hedef ve Rakip Ülkeler

Öncelik Sırası	Hedef Pazarlar	
1	İngiltere	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
2	Fransa	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
3	Japonya	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
4	Rusya	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
5	Almanya	Mevcut Pazar Ülke/İhracat Artışı Potansiyeli Mevcut
Rekabet Sıralaması	Rakip Ülkeler	
1	Almanya	
2	Fransa	
3	İtalya	
4	Beyaz Rusya	
5	Yeni Zelanda	

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ

SÜT ve SÜT ÜRÜNLERİ

Dünya Süt ve Süt Ürünleri İthalatında İlk 20 Ülke (GTIP 04)

	İthalatçı Ülkeler	GTIP 04 - Süt Ürünleri - İthalatçı Ülkeler			
		2020'deki İthalat Değeri (Bin \$)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	2019-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	Dünya İthalatındaki Payı (%)
	Dünya	89.291.934	5	1	100
1	Almanya	8.878.734	4	4	9,9
2	Çin	7.288.743	18	15	8,2
3	Hollanda	4.665.456	5	0	5,2
4	Fransa	4.288.590	4	-4	4,8
5	İtalya	3.984.286	2	-7	4,5
6	Belçika	3.951.499	3	-5	4,4
7	İngiltere	3.810.813	2	-3	4,3
8	Rusya	2.873.050	7	-3	3,2
9	ABD	2.704.774	2	-3	3
10	Suudi Arabistan	2.225.384	4	16	2,5
11	İspanya	2.092.547	3	-4	2,3
12	Meksika	1.871.047	4	-11	2,1
13	Japonya	1.859.869	7	-3	2,1
14	Hong Kong	1.635.392	-6	-29	1,8
15	BAE	1.269.961	0	-5	1,4
16	Cezayir	1.267.905	4	13	1,4
17	Polonya	1.193.119	6	1	1,3
18	Endonezya	1.156.623	8	1	1,3
19	Filipinler	1.100.590	8	-4	1,2
20	Güney Kore	1.093.353	10	10	1,2

Dünyadaki süt ve süt ürünleri ithalat tutarı 89,2 Milyar Dolar'dır. En fazla ithalat gerçekleştiren ülke ise 8,8 Milyar Dolar tutarı ve %9,9 pazar payı ile Almanya olarak karşımıza çıkmaktadır. Almanya'yı sırasıyla, Çin (7,2 Milyar Dolar), Hollanda (4,6 Milyar Dolar), Fransa (4,2 Milyar Dolar) ve İtalya (3,9 Milyar Dolar) izlemektedir.

Dünya Süt ve Süt Ürünleri İhracatında İlk 20 Ülke

	İhracatçı Ülkeler	GTİP 04 - Süt Ürünleri - İthalatçı Ülkeler			
		2020'deki İhracat Değeri (Bin \$)	2016-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	2019-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	Dünya İhracatındaki Payı (%)
	Dünya	88.437.419	5	1	100
1	Yeni Zelanda	10.641.677	6	0	12
2	Almanya	10.414.331	4	1	11,8
3	Hollanda	9.531.738	3	-1	10,8
4	Fransa	7.209.162	2	2	8,2
5	ABD	5.428.233	8	9	6,1
6	Belçika	4.176.071	5	-2	4,7
7	İtalya	4.136.313	8	0	4,7
8	İrlanda	3.335.859	14	-2	3,8
9	Polonya	2.751.637	8	-1	3,1
10	Danimarka	2.601.902	2	-4	2,9
11	Beyaz Rusya	2.325.865	8	3	2,6
12	İngiltere	2.184.608	6	-10	2,5
13	Avustralya	1.840.001	1	3	2,1
14	İspanya	1.786.121	6	8	2
15	Avusturya	1.500.226	5	4	1,7
16	Arjantin	1.116.724	8	23	1,3
17	Suudi Arabistan	1.079.487	-2	-3	1,2
18	Çekya	916.663	5	3	1
19	Yunanistan	915.565	9	18	1
20	İsviçre	797.925	3	8	0,9

Dünyadaki süt ve süt ürünleri ihracat tutarı 87,8 Milyar dolardır. En fazla ihracat gerçekleştiren ülke ise 10,6 Milyar dolar ihracat değeri ve %12,1 pazar payı ile Yeni Zelanda'dır. Yeni Zelanda'dan sonra sırasıyla, Almanya (10,2 Milyar dolar), Hollanda (9,7 Milyar dolar), Fransa (Milyar dolar) ve ABD (4,6 Milyar dolar) takip etmektedir. Türkiye ise dünya ihracatında 24. sırada yer almaktadır.

Türkiye Süt ve Süt Ürünleri İhracatında İlk 20 Ülke

	Ülkeler	GTİP 04 - Süt Ürünleri - Ülkemizin İhracatı			
		2020'deki İhracat Değeri (Bin \$)	Türkiye'nin İhracatındaki Payı (%)	2019-2020 Arası Yıllık Büyüme (%)	Dünya İthalatındaki Payı (%)
	Türkiye	612.868	100	0	-11
1	Irak	105.099	17,1	-24	-49
2	BAE	64.624	10,5	31	73
3	Suudi Arabistan	59.469	9,7	3	-15
4	Suriye	48.694	7,9	26	-13
5	Kuveyt	47.412	7,7	47	-3
6	Katar	32.546	5,3	34	5
7	Umman	26.569	4,3	69	101
8	Mısır	22.609	3,7	22	22
9	Bangladeş	17.911	2,9	12	-16
10	Almanya	14.943	2,4	23	15
11	Çin	14.791	2,4	130	3.049
12	Azerbaycan	11.600	1,9	2	37
13	ABD	11.398	1,9	4	33
14	Bahreyn	10.670	1,7	19	46
15	Libya	10.472	1,7	21	-30
16	Cezayir	10.365	1,7	50	25
17	Afganistan	9.938	1,6	26	391
18	Ürdün	9.926	1,6	10	4
19	Rusya	8.227	1,3	-23	0
20	Pakistan	8.036	1,3	-3	-41

Türkiye'nin süt ve süt ürünleri ihracat tutarı 612,8 Milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Irak, dünya ithalat sıralamasında ilk 20 ülke arasında bulunmamasıyla birlikte 105 Milyon Dolar ihracat tutarı ve %17,1 pazar payı ile Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı konumunda yer almaktadır. Irak'tan sonra sırasıyla, BAE (64,6 Milyon Dolar), Suudi Arabistan (59,4 Milyon Dolar), Suriye (48,6 Milyon Dolar), Kuveyt (47,4 Milyon Dolar) ve Katar (32,5 Milyon Dolar) gelmektedir. Türkiye'nin ihracat pazarlarına yakından bakıldığında söz konusu ülkelerin Türkiye'ye coğrafi yakınlığı olan ülkeler olmakla birlikte dünya ithalat sıralamasında gerilerde kalan ülkeler olduğu ve öncü ithalatçı ülkelerden Almanya'nın alt sıralarda yer aldığı ve ithalatta söz sahibi diğer ülkelerin ise Türkiye'nin ilk 20 ihracat pazarı arasında yer almadığı göze çarpmaktadır.

Süt ve Süt Ürünleri İhracatında Hedef ve Rakip Ülkeler

Öncelik Sırası	Hedef Pazarlar	
1	Çin	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
2	İngiltere	Yeni Pazar/Hedef Pazar Ülke
3	Almanya	Mevcut Pazar Ülke/İhracat Artışı Potansiyeli Mevcut
4	Rusya	Mevcut Pazar Ülke/İhracat Artışı Potansiyeli Mevcut
5	BAE	Mevcut Pazar Ülke/İhracat Artışı Potansiyeli Mevcut
Rekabet Sıralaması	Rakip Ülkeler	
1	Yeni Zelanda	
2	Hollanda	
3	Beyaz Rusya	
4	Fransa	
5	Yunanistan	

SONUÇ

Yapılan çalışma, tarım, gıda ve ormancılık ürünleri için ülkemizin mevcut pazarlarının Rusya, Irak başta olmak üzere Ortadoğu ülkeleri, Almanya başta olmak üzere AB ülkeleri ve coğrafi ve kültürel açıdan yakın olduğumuz ülkeler olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bununla birlikte, arz ve kalite açısından güçlü olduğumuz ürünler için gelişen “Asya Pasifik” pazarı önemli bir alternatif olarak görünmektedir. Bu noktada Çin, Vietnam, Tayland ve Tayvan ön plana çıkan ülkelerdir. Japonya sağlıklı ve kaliteli ürün talebi ile Uzakdoğu’nun cazip ve prestijli pazarı olma özelliğini devam ettirmekte, Amerika kıtası hem tedarik hem de talep yönünden hızlı bir büyümeye sahip olmasından dolayı odaklanması gereken önemli bir lokasyon olarak ön plana çıkmaktadır.

Ülkemiz ihracatında belirli ülkelere odaklanması ve bu ülkeler ile yaşanabilecek olası siyasi ve ekonomik sorunlarda ortaya çıkabilecek muhtemel krizleri önlemek amacıyla alternatif pazarlar geliştirilmesi ve buralara yönelik mikro tanıtım ve pazarlama çalışmalarının geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu noktada ürün özelinde alternatif olarak değerlendirilen ve bu ülkelere yapılacak ihracatta rakip olarak görülen ülkeler ile hedef olarak belirlenen ülkelere satılabilecek ürün listeleri aşağıda yer almaktadır.

ÜLKELERDEN HEDEF ÜRÜN VE ÜRÜN GRUPLARI ANALİZİ

	Ülkeler	Satılabilir Ürünler
1	AB Ülkeleri	Kanatlı eti, kavun, makarna, yumurta, çilek, domates
2	ABD	Ayva, çikolata, çilek, karpuz, kavun, limon, makarna, mandarin, ormancılık ürünleri, yaş üzüm, kesme çiçek, canlı bitkiler, unlu mamuller ve çiçek soğanları
3	Afganistan	Un, yumurta
4	Almanya	Antep fıstığı (kabuklu), çilek, domates, unlu mamuller, elma, limon, mandarin, peynir, portakal, süt ürünleri, ormancılık ürünleri, fındık (kabuklu), yaş-kuru üzüm, süs bitkileri, kesme çiçek, canlı bitkiler, çiçek soğanları ve peynir
5	Arnavutluk	Ayva
6	Azerbaycan	Çilek
7	BAE	Domates, kuru üzüm, süt ürünleri, yumurta, kavun ve makarna
8	Belçika	Çilek, incir
9	Beyaz Rusya	Kuru kayısı
10	Brezilya	Zeytinyağı ve kuru üzüm
11	Bulgaristan	Çilek
12	Çin	Antep fıstığı (kabuklu), çikolata, unlu mamuller, fındık (kabuklu), incir, kanatlı eti, karpuz, kiraz, kuru kayısı, kuru üzüm, makarna, portakal, su ürünleri, süt ürünleri, un, zeytinyağı, ormancılık ürünleri, şeker ve şeker ürünleri, gıda müstahzarları, çiçek soğanları
13	Danimarka	Su ürünleri
14	Endonezya	Elma, mandarin, şeker ve şeker ürünleri, yaş üzüm ve bal
15	Fransa	Bal, çilek, domates, unlu mamuller, karpuz, limon, peynir, portakal, zeytinyağı, antep fıstığı (kabuksuz), kesme çiçek, çiçek soğanları
16	Güney Kore	Kiraz, portakal, su ürünleri, şeker ve şeker ürünleri, gıda müstahzarları, meyve-sebze müstahzarları
17	Hindistan	İncir, kuru kayısı, kuru üzüm, antep fıstığı (kabuklu-kabuksuz),
18	Hollanda	Unlu mamuller, kavun, karpuz, un, portakal, limon, yaş üzüm, süs bitkileri, canlı bitkiler
19	Hong Kong	Kiraz, incir, portakal, kabuklu fındık ve yumurta
20	Irak	Antep fıstığı, domates, kavun, karpuz, kuru kayısı, şeker ve şeker ürünleri
21	İngiltere	Bal, çilek, domates, elma, limon, mandarin, peynir, süt ürünleri, zeytinyağı, ormancılık ürünleri, unlu mamuller, şeker ve şeker ürünleri, gıda müstahzarları, antep fıstığı (kabuksuz-kabuksuz), karpuz, yaş üzüm, süs bitkileri, canlı bitkiler, kanatlı eti ve incir
22	İspanya	Çikolata, unlu mamuller ve antep fıstığı (kabuklu-kabuksuz)
23	İsveç	Su ürünleri

24	İsviçre	Kuru kayısı, kavun, incir
25	İtalya	Bal, şeker ve şeker ürünleri, antep fıstığı (kabuklu-kabuksuz), fındık (kabuklu), kesme çiçek
26	Japonya	Bal, çikolata, incir, kanatlı eti, kuru üzüm, limon, peynir, su ürünleri, ormancılık ürünleri, gıda müstahzarları, meyve-sebze müstahzarları, süs bitkileri
27	Kanada	Unlu mamuller, fındık (kabuklu), kavun, karpuz, ayva, makarna, şeker ve şeker ürünleri, gıda müstahzarları, meyve-sebze müstahzarları, zeytinyağı ve incir
28	Katar	Domates, Su Ürünleri
29	Kazakistan	Kiraz
30	Malezya	Makarna
31	Meksika	Un
32	Polonya	Bal ve kuru kayısı
33	Portekiz	Ayva, zeytinyağı
34	Romanya	Ayva ve domates
35	Rusya	Çikolata, kanatlı eti, kuru üzüm, peynir, süt ürünleri, yumurta, meyve-sebze müstahzarları, antep fıstığı (kabuklu), elma, süs bitkileri, kesme çiçek, canlı bitkiler, çiçek soğanları, makarna, karpuz, su ürünleri ve kuru kayısı
36	Suudi Arabistan	Kanatlı eti, portakal, yumurta, meyve-sebze müstahzarları, gıda müstahzarları, antep fıstığı (kabuklu-kabuksuz), domates, bal ve peynir
37	Sırbistan	Ayva, Kavun
38	Singapur	Kavun
39	Tayland	Su ürünleri, elma
40	Tayvan	Antep fıstığı, elma, kiraz
41	Ukrayna	Mandarin
42	Venezuela	Un
43	Vietnam	Antep fıstığı,, fındık (kabuklu), incir
44	Yemen	Un